

## POSTANOWIENIE

Dnia 24 października 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Józef Iwulski

w sprawie z odwołania P. spółki jawnej w P.  
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.  
z udziałem zainteresowanego M.M.  
o objęcie ubezpieczeniem społecznym,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 24  
października 2019 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)  
z dnia 7 czerwca 2018 r., sygn. akt III AUa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującej się spółki na rzecz organu rentowego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

## UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 czerwca 2018 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację płatnika składek (spółki P. spółka jawna w P.) od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w S. z dnia 25 października 2016 r., VI U (...), w sprawie przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S. przy udziale ubezpieczonego M.M. o objęcie ubezpieczeniem społecznym.

Od wyroku Sądu drugiej instancji płatnik składek wniósł skargę kasacyjną, w której zarzucił naruszenie licznych przepisów prawa materialnego (art. 65 § 2 w

związku z art. 353<sup>1</sup>, art. 627, art. 734 § 1 i art. 750 k.c.) i procesowego (art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c., art. 227, art. 243<sup>1</sup> w związku z art. 232, art. 382, art. 390, art. 477<sup>9</sup> i art. 477<sup>14</sup> k.p.c.). We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania płatnik składek powołał się w pierwszej kolejności na "rozbieżną interpretację przepisów dotyczących umowy o dzieło i umowy o świadczenie usług". Ponadto - zdaniem skarżącego płatnika - skarga jest oczywiście uzasadniona ze względu na błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 627 k.c., a postępowanie w sprawie jest dotknięte nieważnością z uwagi na niedopuszczalność drogi sądowej, skoro decyzja organu rentowego nie odpowiada wymaganiom formalnym stawianym decyzji administracyjnej. Płatnik składek wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania; ewentualnie o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego i orzeczenie co do istoty sprawy przez "przyjęcie, że skarżąca ani zainteresowani w sprawie, nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia społecznego za okresy wskazane w zaskarżonych decyzjach ZUS, z tytułu zawarcia i wykonywania umów o dzieło", a także o zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącego zwrotu kosztów procesu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, względnie o jej oddalenie, a w obu przypadkach o zasądzenie od skarżącego płatnika zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.). Płatnik składek jest przekonany, że jego skarga powinna zostać rozpoznana w pierwszej kolejności ze względu na konieczność wykładni przepisów dotyczących umów o dzieło i o świadczenie usług.

Sąd Najwyższy jednak nie podziela tej argumentacji, bowiem przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne lub potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości może nastąpić tylko wtedy, gdy określony przepis prawa nie doczekał się jeszcze wykładni, bądź jest ona niejednolita (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, LEX nr 57231 i z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365). Natomiast nie zachodzi potrzeba wykładni przepisu (nie występuje istotne zagadnienie prawne), jeżeli jego interpretacja jest powszechnie przyjęta w orzecznictwie i została uwzględniona przez sąd drugiej instancji (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 436 i z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205). Kwestie prawne, na które powołano się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania były wielokrotnie analizowane przez Sąd Najwyższy a orzecznictwo wydane w tej materii należy uznać za ugruntowane i jest ono jednolite. W szczególności Sąd Najwyższy przyjął, że wykonanie określonej czynności (szeregu powtarzających się czynności), bez względu na rezultat, jaki się z tym wiąże, jest cechą charakterystyczną dla umów zlecenia (art. 734 § 1 k.c.) oraz umów o świadczenie usług nieuregulowanych innymi przepisami (art. 750 k.c.). W odróżnieniu od umowy o dzieło, przyjmujący zamówienie w umowie zlecenia (umowie o świadczenie usług) nie bierze na siebie ryzyka pomyślnego wyniku dokonywanej czynności. Jego odpowiedzialność za właściwe wykonanie umowy opiera się na starannym działaniu (art. 355 § 1 k.c.), podczas gdy odpowiedzialność strony przyjmującej zamówienie w umowie o dzieło jest niewątpliwie odpowiedzialnością za konkretny rezultat. Dla rozróżnienia wykonania "dzieła" od czynności polegających na "starannym działaniu" pomocne jest więc zastosowanie kryterium pewności rezultatu. Brak takiej cechy jest elementem charakteryzującym umowę starannego działania (art. 750 k.c.). Z tej przyczyny stosunek prawny wynikający z umowy o dzieło nie może mieć charakteru zobowiązania ciągłego. Umowa o dzieło stanowi zobowiązanie do świadczenia jednorazowego po obu stronach tego stosunku, którego ramy czasowe wyznacza powierzenie wykonania i wykonanie dzieła. Z kolei rozłożenie na części świadczeń obu stron umowy powoduje, że stają się one świadczeniami ciągłymi, a w konsekwencji, że

zobowiązanie - nazwane przez strony zobowiązaniem z umowy o dzieło - nie zachowuje takiego charakteru (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 września 2018 r., II UK 260/17, LEX nr 2549421; z dnia 27 września 2018 r., III UK 139/17, LEX nr 2558702; z dnia 22 listopada 2018 r., II UK 362/17, LEX nr 2580537 i powołane tam wcześniejsze orzecznictwo).

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd Apelacyjny - dokonując oceny spornej umowy w kontekście podlegania przez zainteresowanego ubezpieczeniom społecznym - miał na względzie wskazówki interpretacyjne dotyczące wykładni art. 627 k.c. wynikające z dotychczasowego orzecznictwa i na tej podstawie przyjął, że umowa łącząca strony z uwagi na sposób jej wykonywania miała charakter umowy o świadczenie usług w rozumieniu art. 750 k.c., co prowadziło do objęcia zainteresowanego z mocy prawa obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi. W tej sytuacji należy przyjąć, że w rozpoznawanej sprawie, wbrew odmiennym twierdzeniom płatnika składek, nie zachodzi potrzeba wykładni "przepisów dotyczących umowy o dzieło i umowy o świadczenie usług".

Z analogicznych względów przedmiotowej skargi nie można uznać za "oczywiście uzasadnioną", bowiem zaskarżone nią orzeczenie Sądu drugiej instancji nie jest dotknięte brakami widocznymi "na pierwszy rzut oka", bez potrzeby dokonywania głębszej analizy prawnej (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 17 października 2001 r., I PKN 157/01, OSNP 2003 nr 18, poz. 437; z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 nr 13, poz. 230; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49 i z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, LEX nr 453107).

W tym kontekście Sąd Najwyższy nie podziela również opinii skarżącego płatnika odnośnie do zarzucanej nieważności postępowania. Jak już wielokrotnie wskazywano w analogicznych sprawach, w których Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skarg kasacyjnych wniesionych przez tego samego płatnika składek (sprawy o sygnaturach akt: III UK 49/18; III UK 53/18; III UK 70/18; III UK 131/18; III UK 132/18; III UK 175/18; III UK 176/18; III UK 177/18; III UK 294/18 oraz III UK 381/18), pisemne upoważnienie do wydania decyzji, udzielone pracownikowi organu rentowego, wcale nie jest elementem składowym decyzji w rozumieniu art. 107 § 1 k.p.a. Dlatego pogląd skarżącego płatnika, zgodnie z

którym decyzja oceniana w niniejszym postępowaniu jest dotknięta istotną wadą formalną uzasadniającą konieczność usunięcia jej z obrotu prawnego, jest bezpodstawny i nie zasługuje na aprobatę. Z kolei w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym Zakład Ubezpieczeń Społecznych (organ rentowy), stwierdzając podleganie ubezpieczeniom społecznym, może - bez względu na nazwę umowy i jej postanowienia określające charakter łączącego strony stosunku prawnego - ustalić rzeczywisty charakter umowy, a w konsekwencji stwierdzić istnienie tytułu ubezpieczenia. Ustalenie przez organ rentowy, że między stronami umowy o dzieło zachodzą relacje polegające na faktycznym wykonywaniu za wynagrodzeniem usług odpowiadających typom umów nazwanych (zdefiniowanych w art. 734 i 758 k.c.) lub właściwych umowom, do których - zgodnie z art. 750 k.c. - stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu, obliguje ten organ do wydania decyzji na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, przy zastosowaniu art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 13 pkt 2 tej ustawy (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 lipca 2014 r., II UK 454/13, LEX nr 1495840; z dnia 13 stycznia 2016 r., III UK 53/15, LEX nr 1984624; z dnia 10 stycznia 2017 r., II UK 518/15, LEX nr 2209108 i z dnia 1 lutego 2017 r., I UK 81/16, LEX nr 2242159).

Mając to na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 3989 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

as